

Czwartek, 10 lipca 2008 r.

Dokument Komisji dotyczący strategii rozszerzenia w 2007 r.

P6_TA(2008)0363

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie dokumentu Komisji dotyczącego strategii rozszerzenia w 2007 r. (2007/2271(INI))

(2009/C 294 E/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji dotyczący strategii rozszerzenia i najważniejszych wyzwań w latach 2007-2008 (COM(2007)0663),
 - uwzględniając swoje rezolucje z dnia 16 marca 2006 r. w sprawie dokumentu strategicznego Komisji w sprawie rozszerzenia — 2005 r. ⁽¹⁾ oraz z dnia 13 grudnia 2006 r. w sprawie strategii rozszerzenia i najważniejszych wyzwań w okresie 2006-2007 ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie krajów Bałkanów Zachodnich, Turcji i europejskich partnerów europejskiej polityki sąsiedztwa,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinię Komisji Kultury i Edukacji (A6-0266/2008),
- A. mając na uwadze, że strategia rozszerzenia Unii posiada zarówno zewnętrzny, jak i wewnętrzny wymiar,
- B. mając na uwadze, że zewnętrzny wymiar tej strategii obejmuje propagowanie reform, zgodnie ze standardami europejskimi, propagowanie demokracji, poszanowania praw człowieka, pokoju oraz stabilności i dobrobytu,
- C. mając na uwadze, że wymiar wewnętrzny strategii rozszerzenia bezpośrednio wpływa na zdolność Unii do wypełniania jej celów politycznych i tworzenia coraz ściślejszych związków w Unii, zgodnie z postanowieniami traktatów,
- D. mając na uwadze, że potrzebna jest Unia Europejska zintegrowana politycznie i zdolna do prowadzenia ambitnej polityki solidarności i stabilności,
- E. mając na uwadze, że zgodnie z traktatem rzymskim „każde państwo europejskie może się ubiegać o członkostwo we Wspólnocie”,
- F. mając na uwadze, że ponieważ poprzednie rozszerzenia były bez wątpienia korzystne zarówno dla Unii Europejskiej, jak i dla państw członkowskich, które do niej przystąpiły, i przyczyniły się do umocnienia stabilności, rozwoju i dobrobytu w całej Europie, istotne znaczenie ma stworzenie warunków koniecznych do zapewnienia sukcesu także przyszłych rozszerzeń,
- G. mając na uwadze, że układy o stabilizacji i stowarzyszeniu stanowią istotny i pozytywny wkład w stosunki między Unią Europejską a krajami Bałkanów Zachodnich w perspektywie ich integracji europejskiej, jak również promują współpracę regionalną,
- H. mając na uwadze, że Rada Europejska na szczycie w Salonikach w 2003 r. i na szczycie w Brukseli w 2006 r. potwierdziła, że UE zamierza dotrzymać swoich zobowiązań w stosunku do krajów Europy Południowo-Wschodniej oraz Bałkanów Zachodnich,

⁽¹⁾ Dz.U. C 291 E z 30.11.2006, s. 402.

⁽²⁾ Dz.U. C 317 E z 23.12.2006, s. 480.

Czwartek, 10 lipca 2008 r.

- I. mając na uwadze, że odnowiony konsensus przyjęty przez Radę Europejską w grudniu 2006 r. opiera się na zasadach konsolidacji zobowiązań, ścisłego i sprawiedliwego przestrzegania warunków oraz lepszej komunikacji z obywatelami,
- J. mając na uwadze, że strategia rozszerzenia jest czymś więcej, niż metodologią prowadzenia negocjacji, odzwierciedlając podstawowe przekonanie, że Unia Europejska jest wspólnotą o wspólnie podzielanych wartościach oraz że jest nierozzerwalnie związana z debatą nad celami i skutecznością Unii, jej przyszłością i jej rolą w sąsiedztwie i w świecie,
- K. mając na uwadze, że metodologia i kryteria prowadzenia negocjacji w sprawie przystąpienia, określone w komunikacie Komisji zasługują na pełne poparcie i powinny być rygorystycznie stosowane oraz mając na uwadze, że względy polityczne nie powinny brać góry nad ścisłym przestrzeganiem tychże kryteriów,
- L. mając na uwadze, że strategia rozszerzenia Unii powinna stanowić element szerokiego wachlarza instrumentów politycznych służących umacnianiu demokracji, budowaniu stabilności i wspieraniu rozwoju społecznego w naszym sąsiedztwie oraz wzmacnianiu roli Unii w świecie,
- M. mając na uwadze, że strategie te powinny uwzględniać różnorodność sytuacji występujących w naszym sąsiedztwie, zwłaszcza w krajach, które posiadają status krajów kandydujących i rozpoczęły negocjacje, krajach posiadających status krajów kandydujących, ale jeszcze nie rozpoczęły negocjacji, krajach stojących przed perspektywą członkostwa, krajach, których celem jest integracja europejska oraz w krajach, które po prostu pragną ściślejszych stosunków sąsiedzkich z Unią,
- N. mając na uwadze, że strategie te muszą być niezależne i nie mogą naruszać przepisów umożliwiających przechodzenie danego kraju od jednego rodzaju stosunków umownych z UE do innego, jeśli spełnione zostaną niezbędne warunki wewnętrzne i zewnętrzne,
- O. mając na uwadze, że wschodnich partnerów europejskiej polityki sąsiedztwa można jasno określić jako kraje europejskie, a niektóre z nich wyraziły aspiracje europejskie,
- P. mając na uwadze, że zgodnie ze stwierdzeniem zawartym we wspomnianej wyżej rezolucji z dnia 13 grudnia 2006 r. kraje stojące przed perspektywą europejską powinny skorzystać z bliskich dwustronnych lub wielostronnych stosunków z UE, odpowiadających ich szczególnym potrzebom i interesom; mając na uwadze, że taka opcja, zawierająca szeroki wachlarz możliwości działania, dałaby krajom partnerskim stabilną długofalową perspektywę zinstytucjonalizowanych stosunków z UE oraz stwarzałaby zachęty niezbędne do wspierania stabilności, pokoju, poszanowania praw człowieka oraz reform demokratycznych i gospodarczych w tych krajach,
- Q. mając na uwadze, że zgodnie z tą samą rezolucją od wszystkich krajów mających uznaną perspektywę członkostwa zależałaby decyzja, czy chcą skorzystać z podobnych wielostronnych ustaleń stanowiących pośredni krok w kierunku pełnego członkostwa,
- R. mając na uwadze, że strategię rozszerzenia UE należy rzeczowo wyjaśnić i przedstawić obecnym obywatelom Unii, jak również wszystkim przyszłym obywatelom, aby zapewnić pełne zrozumienie tej strategii i zwiększyć poparcie społeczne dla zobowiązań Unii wobec jej sąsiadów, gwarantując w ten sposób wiarygodność i solidarność Unii jako partnera oraz starając się udzielić odpowiedzi na uzasadnione obawy w tym względzie,
1. zgadza się z Komisją, iż rozszerzenia w przeszłości były bardzo udane, przynosząc korzyści zarówno starym, jak i nowym państwom członkowskim UE poprzez pobudzenie wzrostu gospodarczego, propagowanie postępu społecznego oraz zapewnienie pokoju, stabilności, wolności i dobrobytu na kontynencie europejskim; jest przekonany, że wiele można się nauczyć z dotychczasowych przystąpień oraz że dalsze sposoby na podnoszenie jakości procesu rozszerzenia muszą opierać się na zdobytych do tej pory pozytywnych doświadczeniach;
 2. potwierdza swoje zdecydowane zaangażowanie w sprawy wszystkich krajów kandydujących oraz krajów, wobec których określono wyraźne perspektywy członkostwa, zakładając, że pełne i rygorystyczne przestrzeganie wszystkich kryteriów kopenhaskich stanowi warunek bezwzględny, że Unia musi podjąć działania w celu zwiększenia swej zdolności do przyjęcia nowych państw oraz że zdolność ta powinna zostać w pełni uwzględniona;

Czwartek, 10 lipca 2008 r.

3. przypomina w tym kontekście, że warunkiem koniecznym stawianym krajom byłej Jugosławii jest również pełna współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii;
4. przyjmuje pogląd, że strategia rozszerzenia Unii powinna być zgodna z postanowieniami Traktatu UE i odzwierciedlać podjęte przez nią zobowiązania, jak również zachowywać równowagę między interesami geostrategicznymi Unii, wpływem rozwoju sytuacji politycznej poza jej granicami, a także zdolnością Unii do przyjmowania nowych członków, w tym jej zdolnością do sprostania przyszłym wyzwaniom wewnętrznym i zewnętrznym oraz do realizacji projektu politycznej integracji;
5. przypomina w tym kontekście konieczność podjęcia niezbędnych reform wewnętrznych mających na celu, m.in. zwiększenie skuteczności, spójności społecznej i odpowiedzialności demokratycznej;
6. przypomina, że zdolność do przyjmowania nowych państw jest powiązana ze zdolnością Unii w danym momencie do podjęcia decyzji i osiągnięcia w ten sposób jej celów politycznych, w szczególności celu propagowania postępu gospodarczego i społecznego oraz wysokiego poziomu zatrudnienia w państwach członkowskich, zaznaczania swojej tożsamości i zdolności działania na arenie międzynarodowej, propagowania praw i interesów zarówno państw członkowskich, jak i obywateli europejskich, poszerzania obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, utrzymywania w pełni dorobku prawnego Wspólnoty i opierania się na nim oraz stania na straży podstawowych praw i wolności określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej;
7. uważa, że koncepcja zdolności do przyjęcia nowych członków obejmuje cztery elementy:
 - i) państwa przystępujące powinny przyczynić się do zdolności Unii do utrzymania tempa realizacji jej politycznych celów, a nie umniejszać jej;
 - ii) ramy instytucjonalne Unii powinny być w stanie zapewnić skuteczne i efektywne zarządzanie;
 - iii) zasoby finansowe Unii powinny być odpowiednie, by móc sprostać wyzwaniom spójności społecznej i gospodarczej oraz wspólnych strategii politycznych Unii;
 - iv) potrzebna jest całościowa strategia komunikacyjna informująca opinię publiczną o następstwach rozszerzenia;
8. podkreśla, że w celu wzmocnienia wiarygodności i skuteczności strategii rozszerzenia, kryteria kopenhaskie muszą być w pełni przestrzegane i realizowane również przez państwa członkowskie, aby uniknąć wymagania od kandydatów wyższych standardów niż te, które są stosowane w niektórych częściach Unii;
9. przypomina ponadto, że struktura ekonomiczna i interesy każdego nowego państwa członkowskiego mogą wywierać wpływ na kierunek, jaki przyjmą polityka i budżet Unii, oraz że wymagane dostosowania polityczne mogą wpływać na sam charakter Unii; przypomina, że zwarta wspólnota narodów i obywateli musi opierać się na spójnej polityce i solidarności interesów;
10. uważa, że zarówno budżetowe, jak i szersze gospodarcze i społeczne implikacje ewentualnych dalszych rozszerzeń muszą być odpowiednio uwzględnione w śródkresowej ocenie wieloletnich ram finansowych na lata 2007-2013 oraz przy opracowywaniu kolejnych ram finansowych;
11. jest również przekonany, że każde przystępujące państwo przed uzyskaniem możliwości wstąpienia do Unii powinno podjąć próbę rozwiązania swoich najważniejszych problemów wewnętrznych, w szczególności kwestii związanych z jego strukturą terytorialną i konstytucyjną; uważa, że przed negocjacjami z każdym z takich państw oraz w ich trakcie Unia Europejska powinna służyć pomocą w rozwiązaniu takich kwestii;
12. wyraża poparcie dla konsolidacji, warunkowości i komunikacji jako podstawowych zasad strategii rozszerzenia UE;
13. przyjmuje pogląd, że po każdym rozszerzeniu musi następować odpowiednia konsolidacja i koncentracja polityczna, tzn. dokonanie poważnej ponownej oceny polityki Unii i środków w celu spełnienia oczekiwań obywateli europejskich i zagwarantowania trwałości Unii jako projektu politycznego;

Czwartek, 10 lipca 2008 r.

14. wyrażą zaniepokojenie, że rozszerzenie bez odpowiedniej konsolidacji i przygotowania mogłoby mieć negatywny wpływ na spójność wewnętrzną Unii oraz wyrzucić poważny wpływ na zdolność Unii do działania z powodu osłabienia jej instytucji, zwiększenia podatności niektórych państw członkowskich na naciski zewnętrzne, a także podważenia wiarygodności Unii jako podmiotu rangi światowej;

15. uważa również, że sukces procesu rozszerzenia (a zatem sukces procesu integracji politycznej UE) można osiągnąć jedynie wówczas, kiedy istnieje będzie wyraźne i długotrwałe poparcie społeczne dla członkostwa w UE każdego z krajów kandydujących; uważa zatem, że dalszym rozszerzeniem powinna towarzyszyć wspólna polityka informacyjna prowadzona przez wszystkie instytucje UE i rządy państw członkowskich, a także przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, oraz że taka polityka informacyjna powinna mieć na celu wyjaśnienie obywatelom politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych korzyści rozszerzenia; dlatego przypomina rządów i parlamentom państw członkowskich, że to one są odpowiedzialne za udzielanie opinii publicznej odpowiednich informacji na temat pozytywnych osiągnięć poprzednich rozszerzeń, stanu trwających negocjacji oraz kwestii związanych z przystąpieniem nowych państw członkowskich;

16. jest zdania, że kraje posiadające perspektywy członkostwa w Unii Europejskiej powinny podejmować wszelkie możliwe starania, aby wyjaśniać własnej opinii publicznej kwestie związane z przystąpieniem do UE, angażować opinię publiczną w proces integracji z Unią oraz przygotowywać ją do tego kroku, od samego początku włączając społeczeństwo obywatelskie w te działania;

17. jest również przekonany, że strategii rozszerzenia powinno towarzyszyć bardziej zróżnicowane spektrum zewnętrznych ram umownych i że ramy te mogłyby przyjąć kształt wzajemnie przenikających się kręgów koncentrycznych, gdzie na rygorystycznych, ale jasno określonych warunkach wewnętrznych i zewnętrznych państwa miałyby możliwość zmiany statusu, jeśli wyraziłyby taką wolę i spełniły kryteria odnoszące się do poszczególnych ram;

18. potwierdza, że uczestnictwo w europejskiej polityce sąsiedztwa nie stanowi zasadniczo lub w praktyce zastępczej formy członkostwa, ani nie jest etapem prowadzącym automatycznie do członkostwa; przyjmuje pogląd, że aby spełnić oczekiwania naszych wschodnich sąsiadów, należy wypełnić pojęciową, prawną i polityczną lukę istniejącą pomiędzy strategią rozszerzenia Unii a jej polityką sąsiedztwa; jest przekonany, że wzmocniona polityka sąsiedztwa Komisji nie jest pod tym względem wystarczająca, chociaż stanowi ona pozytywny krok w słusznym kierunku, i że potrzebne są bardziej konkretne zmiany jakościowe;

19. proponuje w związku z tym, aby Unia ustanowiła obszar w oparciu o wspólną politykę, obejmującą w szczególności praworządność, demokrację i prawa człowieka, współpracę w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, sprawy gospodarcze i finansowe, handel, energetykę, transport, kwestie ochrony środowiska, sprawiedliwość, bezpieczeństwo, migrację, ruch bezwizowy i kształcenie, w odniesieniu do tych wschodnich sąsiadów, którzy z uwagi na swoją sytuację polityczną, gospodarczą i społeczną oraz z uwagi na obecną zdolność Unii do przyjęcia nowych państw, nie stoją obecnie w obliczu perspektywy członkostwa, ale jednocześnie spełniają niektóre warunki demokratyczne i gospodarcze; przyjmuje pogląd, że takie wspólne strategie polityczne powinny dążyć do realizacji ogólnego celu wsparcia wschodnich sąsiadów w stopniowym osiągnięciu standardów UE, torując drogę do ich coraz ściślejszej integracji z UE; jest również przekonany, że wyżej wspomniana wspólna polityka powinna zostać sformułowana wspólnie z uczestniczącymi krajami w oparciu o szczególne mechanizmy podejmowania decyzji oraz że powinna ją wesprzeć odpowiednia pomoc finansowa; pozytywnie odnosi się do polsko-szwedzkiej propozycji zgłoszonej na posiedzeniu Rady ds. Ogólnych i Stosunków Zagranicznych w dniach 26–27 maja 2008 r., pod warunkiem że inicjatywa, którą ta propozycja obejmuje, prowadzona będzie w ramach Unii Europejskiej;

20. z zadowoleniem przyjmuje ponowne rozpoczęcie w ramach UE procesu barcelońskiego: unii na rzecz regionu śródziemnomorskiego jako pozytywny krok w naszych stosunkach z sąsiadami z Południa; jest przekonany, że to nowe posunięcie wzmocni argumenty na rzecz specjalnych wielostronnych stosunków umownych również z naszymi wschodnimi sąsiadami, którzy w porównaniu do partnerów z Południa mają jasne ambicje i perspektywy europejskie; przypomina, że na pierwszym etapie stosunki te powinny przełożyć się na ustanowienie obszaru wolnego handlu, po czym powinno nastąpić zacieśnienie stosunków zgodnie z Europejskim Obszarem Gospodarczym Plus (EEA+), z Europejską Wspólnotą lub szczególnymi ramami współpracy regionalnej;

Czwartek, 10 lipca 2008 r.

21. przypomina w kontekście powyższych szczególnych ram współpracy regionalnej o znaczeniu opracowania bardziej rozbudowanej i wszechstronnej strategii UE dla regionu Morza Czarnego, która wykroczy poza aktualną inicjatywę dotyczącą synergii i będzie zakładać zawarcie umowy o partnerstwie na rzecz Morza Czarnego, która powinna obejmować UE, Turcję i wszystkie państwa przybrzeżne Morza Czarnego jako równorzędnych partnerów, i która dążyć będzie do pełnego zaangażowania Rosji, i która mogłaby, na późniejszym etapie, przekształcić się w Unię Morza Czarnego; uważa, że takie wielostronne ramy nie tylko zapewniłyby zaangażowanym krajom możliwość zacieśnienia współpracy z UE w wielu obszarach polityki, ale umożliwiłyby także Unii Europejskiej odgrywanie bardziej aktywnej roli w poszukiwaniu pokojowych rozwiązań konfliktów regionalnych, wpływając pozytywnie na bezpieczeństwo w regionie;

22. jest jednocześnie przekonany, że kraje, które posiadają uznaną perspektywę członkostwa, ale muszą jeszcze wiele zrobić zanim osiągną polityczne, gospodarcze i społeczne warunki niezbędne do uzyskania statusu kraju kandydującego, mogłyby odnieść korzyści z udziału, na całkowicie dobrowolnych zasadach, w ustaleniach podobnych do powyższych ram dwustronnych lub wielostronnych; przypomina, że taki etap pośredni ułatwiłby wdrożenie wszystkich instrumentów posiadanych przez Unię Europejską w celu wsparcia tych krajów w ich dążeniu do pełnego członkostwa;

23. w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji z dnia 5 marca 2008 r. w sprawie Bałkanów Zachodnich (COM(2008)0127), który określa szereg środków wspierających kraje tego regionu w ich dążeniu do integracji z UE i pogłębiających nasze stosunki z nimi w dziedzinie handlu, energetyki, edukacji lub nauki; wyraża zadowolenie z powodu podpisania układów o stabilizacji i stowarzyszeniu z Serbią dnia 7 listopada 2007 r. oraz z Bośnią i Hercegowiną dnia 16 czerwca 2008 r., które uznaje za kolejny krok na drodze umacniania związków między tym regionem a UE; wzywa w związku z tym do przyspieszenia negocjacji w sprawie liberalizacji systemu wizowego z krajami Bałkanów Zachodnich, aby ułatwić ich uczestnictwo w programach Wspólnoty;

24. wzywa Komisję do przedstawienia konkretnych wniosków w sprawie bardziej zróżnicowanej polityki w zakresie stosunków zewnętrznych z naszymi sąsiadami, zgodnie z propozycjami zawartymi w niniejszej rezolucji, oraz do ustanowienia co najmniej strukturalnego związku między działaniami prowadzonymi przed Dyрекcją Generalną ds. Rozszerzenia i Dyрекcją Generalną ds. Stosunków Zewnętrznych w trakcie rozważania własnych struktur administracyjnych;

25. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

Sytuacja w Zimbabwe

P6_TA(2008)0364

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lipca 2008 r. w sprawie sytuacji w Zimbabwe

(2009/C 294 E/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Zimbabwe, a w szczególności rezolucję z dnia 24 kwietnia 2008 r. ⁽¹⁾,
- uwzględniając wspólne stanowisko Rady 2008/135/WPZiB ⁽²⁾ z dnia 18 lutego 2008 r. odnawiające środki ograniczające w odniesieniu do Zimbabwe do dnia 20 lutego 2009 r. wprowadzone na mocy wspólnego stanowiska 2004/161/WPZiB ⁽³⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie Zimbabwe przyjęte w dniu 29 kwietnia 2008 r. i w dniach 26-27 maja i 29 kwietnia 2008 r.,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0184.

⁽²⁾ Dz.U. L 43 z 19.2.2008, s. 39.

⁽³⁾ Dz.U. L 50 z 20.2.2004, s. 66.